

NVE-RME
Reguleringsmyndigheten for Energi
Postboks 5091, Majorstua
0310 OSLO

Sted:
Stjørdal

Vår ref.:
Deres ref.:

Dato:
5.6.2024

202403994

Innspill ekstern rapport – effektflyt i faktisk nett

Reguleringsmyndigheten for Energi (RME) har bedt konsultentselskapet Thema evaluere ulike beregningsmetoder for effektflyt i faktisk bygd nett for bruk i beregningen av nye oppgavevariabler til inntektsrammereguleringen.

Hensikten med den økonomiske reguleringen av nettselskap er blant annet å gi insentiver til kostnadseffektiv drift og motvirke at selskapenes monopolsituasjon fører til høye priser og dårlig tilbud. En av de viktigste elementene i gjeldende regulering er å skape en fiktiv konkurransesituasjon mellom monopolselskapene gjennom DEA modellen. I DEA modellen sammenlignes selskapenes oppgaver mot selskapenes kostnader og det er kun de selskapene som har lave kostnader i forhold til omfanget av nettoppgaven som oppnår en rimelig avkastning på kapitalen som brukes i nettvirksomheten. Selskaper med høye kostnader får dermed sterke insentiver til å senke kostnadene og bli mer kostnadseffektive.

Om konkurransemodellen skal fungere etter intensjonen må flere grunnleggende premisser ivaretas. Blant annet må selskapenes oppgaver være mulige å definere, måle og sammenligne med rimelig presisjon og oppgavene må representere kostnadsdrivere i nettvirksomheten som er påvirkbar. RME er opptatt av modellegenskapene eksogenitet versus endogenitet. RME ønsker en modell hvor nettselskapene ikke styrer egne oppgaver fritt. Rapporten til Thema som er sendt på høring inneholder slik Tensio ser det en del innledende tanker som krever mer arbeid og analyse. Rapporten har en tung teknisk innretning og ikke en like tung målformulatorisk innretning.

Rapporten til Thema vurderer mulige modeller som måler effektflyt i faktisk nett og hvilke av alternativene som er mulig å ta i bruk innenfor dagens tekniske og teknologiske handlingsrom. Modellene blir evaluert i forhold til noen kriterier som anses viktige – som riktig representasjon, riktige insentiver, aksept, egenskaper ved data og kompleksitet. Rapporten anbefaler en stegvis tilnærming i tre faser. I den første fasen kan det benyttes forhåndsdefinerte radielle nett. Metoden har ifølge Thema mange metodiske svakheter og bør derfor muligens gjennomføres som en pilot på siden av gjeldende inntektsrammemodell. I neste fase etter piloten er evaluert og reflektert over kan man benytte såkalte minimum spennetre helst basert på et standardisert datautvekslingsformat. Til slutt i fase 3 benyttes branch-and-bound minimum effektdistanse basert på et standardisert dataeksport- og rapporteringsformat.

Tensio er positiv til å utforske om det er relevant og hensiktsmessig å introdusere nye energi og effektbaserte oppgavevariabler i den økonomiske reguleringen. Arbeidet med å vurdere hensiktsmessigheten av energi og effektbaserte oppgaver i reguleringen er fortsatt på et tidlig

stadium. Bak hver stein som snus oppstår dermed nye utfordringer som krever nye analyser og vurderinger. Det er således langt frem og mye mark som skal pløyas før man har den nødvendige innsikten som skal til for å eventuelt kunne innføre nye oppgavevariabler i reguleringen. Det er foreløpig ikke etablert et faglig grunnlag som indikerer at effekt- og energibaserte tilnærminger er bedre enn alternative oppgavemodeller hvor kompensasjonen baseres på nettmengder ut fra kapitalvekter.

Tensio er usikker på om en stegvis tilnærming er klok da usikkerhet rundt fremtidige inntekter og stadige endringer av inntektsreguleringen er noe som i seg selv bør unngås.

Det er også viktig å være åpen for ulike tilnærminger og ikke låse seg langs ett tenkelig spor. I arbeidet med nye variabler er eksogenitet bare en egenskap ved en oppgaveparameter – ikke en selvstendig målsetning eller en egenskap som er viktigere enn andre egenskaper. Eksogenitet kan ikke ses i isolasjon fra andre mål og egenskaper. I andre typer arbeid er andre egenskaper ved nettdriften lagt som grunnleggende prinsipp. For eksempel i forbindelse med tariffing hvor det er konstatert at de faste grunnleggende kostnadene – helt uavhengig av flyt i nettet – er de vesentligste kostnadene for et nettselskap som skal fordeles på en rettferdig og kostnadsriktig måte mellom brukerne av nettet.

Tensio vil bistå RME på en konstruktiv måte og levere saklige og nettfaglige innspill i arbeidet med utviklingen av fremtidens inntektsrammemodell for nettvirksomheten.

Vegard Strand– leder økonomiske analyser og rammevilkår, Tensio AS

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er elektronisk godkjent i henhold til interne rutiner.